

ali je ovaj prvi kod francuskih bio izraženiji zbog sukoba sa KP Francuske. Kon-Bendit je 6. maja 1968. na javnom skupu na Sorboni zatražio od komunističkog književnika Aragona da se izjasni o svojoj prošlosti pa je Aragon napustio salu. Parola USA-SS-SA bila je vrhunac antiamerikanizma. U SR Nemačkoj marksizam je među studentima bio izraženiji, a realni socijalizam nije tako javno napadan kao kod francuskih anarhista, jer su pariski studenti u maoizmu gledali alternativu staljinizmu. U. Akerman čak tvrdi da je maoizam je u Francuskoj imao libertetsku crtu koliko god to zvučalo protivrečno.

Jednako kao što je otpor prosovjetskoj KPF u Francuskoj olakšavao odvajanje inteligencije od levice, tako je u SR Nemačkoj u istom periodu napor za prevladavanjem domaće fašističke prošlosti približavao inteligenciju levisi. Idejni tokovi francuskog antitotalitarizma postupno se odvajaju od tokova nemačkog antifašizma. U SR Nemačkoj nije bilo prosovjetskih partija, a u Francuskoj genocidne prakse u zemlji. Otuda u prvoj izostanak masovnog konvertitstva kao prenatrženog pokajanja zbog levičarske prošlosti, a u drugoj nije bilo potrebe za radikalnim prevladavanjem domaćeg fašizma. U SR Nemačkoj se još sredinom 1960-ih posle perioda apatije otvara sukob generacija. Raste bunt protiv očeva-bivših nacista čije su vrednosti poražene i čiji je autoritet opao. Sukob se širi i na školu: kako mogu biti nastavnici oni koji nisu kadri da objasne nastanak konclogora. Onemela generacija (roditelja bez odgovora) relativisala je institucionalnu demokratizaciju u očima mlade generacije (Grünenberg 1993, S. 159.). Neprevladani fašizam na svim planovima gonio je mlade u radikalan sukob sa strukturama koje su ga oličavale. Antifašizam posleratnih nemačke omladine bio je protest protiv biografije očeva i svesna poruka da oni koji su kasnije rođeni ne žele da budu u makazama biografije predaka. Ali to nije bio samo generacijski sukob. "Šezdesetosmaši" su zaposeli mesto u političkoj kulturi SR Nemačke koje je bilo upražnjeno-mesto javne samorefleksije. Prvi put javna kritika kolektivno je napadala protivrečnost između snažnog tereta fašističkog nasleđa i oporog ćutanja o njemu. Revolt se javio kao antifašistička kritika vlasti i ne može se svesti samo na subjektivno oslobođenje biografija. Bilo je to sasvim novo globalno "prevladavanje" prošlosti. Političke strukture, privredni interesi, porodični život, obrazovanje i ideologija poimani su kao tesno povezane pretpostavke uspona fašizma, pa je otvorena nova perspektiva u gledanju na kontinuitet nacističkog sistema i nove nemačke republikanske države (Grünenberg 1993, S. 160).

U središtu svake epohalne svesti su žrtve za čije se oslobođenje nosioci svesti zalažu ili čije uspomene slave kao okosnicu vlastite institucionalne ili idejnehomogenizacije. Šezdesetih godina u Evropi marksizam je dominirao u svesti inteligencije kapitalističkih zemalja sa vlastitim viđenjem pođarmljenih grupa. Bile su to eksploatisane klase, rasne i manjinske grupe: radnička klasa, pođarmljeni Treći svet, obojeni i skupne žrtve fašizma. Već u narednoj deceniji žrtve se menjaju: u SR Nemačkoj Jevreji potiskuju radnički pokret, a u Francuskoj žrtve se centriraju oko disidenata unutar realnogsocijalizma. Šta je izazvalo ove nadideološke izmene? Jačanje multinacionalnog kapitala i počeci ujedinjavanja Zapadne Evrope posredno su slabili antiamerikanizam i antiimperijalizam i podsticali kritiku totalitarizma. U tom procesu neki idejni tokovi su imali aktivnu i samostalnu ulogu, premda su tekli neravnomerno.

U Francuskoj je levičarsko-anarhistički duh bio kratkog daha. Fire tvrdi da je već sa knjigom Složenjicina zamisao o totalitarizmu u Parizu stekla građansko pravo (Fire 1996). Francuski antitotalitarni front je od 1970-ih jačao i zbog uključenja istočnoevropskih disidenata u